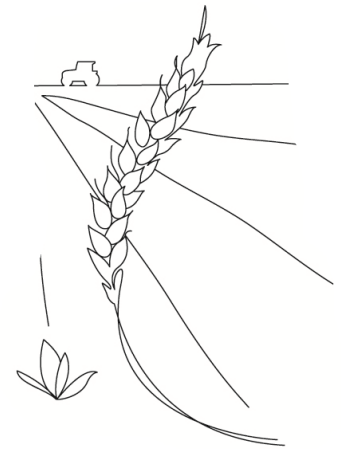

SMR 9 djursjukdomar

TSE

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

TSE-förordningen

Europaparlamentets och rådets förordning
EG/999/2001 om fastställande av bestämmelser för
förebyggande kontroll och utrotning av vissa typer
av transmissibel spongiform encefalopati

TSE

TSE = Transmissibla spongiforma encefalopatier ≈
”överförbara tvättsvampsliknande hjärnsjukdomar” =
prionsjukdomar

Orsakas av **prioner**.

TSE är samlingsnamnet för flera **olika** sjukdomar.

Hos våra tama idisslare:

- BSE
- Scrapie
  - Nor 98

BSE – Nötkreatur

- ”Galna ko-sjukan”.
- Nötkreatur smittas genom att de får i sig smittämnet via **foder** – utfodring med ben- och köttmjöl från smittade djur.
- Överförbart till människor!
- Inga fall i Sverige av klassisk BSE.

Scrapie – Får och get

Klassisk scrapie:

- Smittar mellan djur
  - (till skillnad från BSE och atypisk scrapie).
- Fall 1986 – Sverige har nyligen fått status ”försumbar risk”

Atypisk scrapie – **Nor98**

- Spontant hos äldre djur.
- Några fall per år i Sverige.

Tvårvillkor – TSE

TSE-förordningen (nr 999/2001); fem artiklar utgör tvårvillkor:

Art. 7: Förbud mot **utfodring** med animaliskt protein.

Art .11: **Anmälan** vid misstanke

Art. 12: **Åtgärder** vid **misstänkt** fall av TSE

Art. 13: **Åtgärder** vid **bekräftat** fall av TSE

Art. 15: **Handel** med levande djur och genetiskt material

Bara idisslare!

Art. 7. Förbud mot utfodring med animaliskt protein

”Det skall vara förbjudet att utfodra idisslare med protein som härrör från djur.”

BSE smittar **bara** genom att idisslare äter smittade vävnader från ett djur med BSE → foderförbudet är den allra viktigaste åtgärden för att förhindra fler fall av sjukdomen.

Art. 11: Anmälan av misstänkt TSE

Djurhållaren ska anmäla alla misstankar om TSE i sin besättning till veterinär.

Misstankar?

= symtom som tyder på sjukdom i hjärnan

BSE, Scrapie, (Nor98)

Symtom

Skador på hjärnan → påverkan på beteende och rörelser

BSE

- Överkänslighet för ljud, ljus och beröring
  - Nervositet och rädsla
  - Aggressivt beteende
  - Rörelsestörningar
  - Ovilja att gå över vissa underlag
-
- Avmagring och nedgång i mjölkproduktion

Scrapie

- Kraftig klåda och håravfall.
- Förändrat beteende.
- Vinglighet.
- Överreaktion på ljud och beröring.

Atypisk scrapie (nor98):

- Rörelsestörningar

Art 12: Åtgärder vid misstänkt fall av TSE

- Jordbruksverket fattar beslut.
  - T.ex. förflyttningsrestriktioner.
- Djurhållaren måste följa Jordbruksverkets beslut.

Art. 13: Åtgärder vid bekräftat fall av TSE

- Djurhållaren måste följa Jordbruksverkets beslut.

Fall av nor98:

- Utökad provtagning i 2 år.
  - Alla djur **över 18 månader** ska provtas när de slaktas, avlivas eller självdör.
  - Det är **djurhållarens ansvar** att informera slakteri och destruktionsanläggningar om att de ska ta prov på de här djuren.

Art. 15: Handel med levande djur och genetiskt material

Handel med andra länder:

- För lantbrukaren ut, eller in, levande nötkreatur, får eller getter, eller sperma, ägg, eller embryon från dessa djur?
  - Särskilda **hälsointyg** krävs i så fall.
  - Får och getter – bara från land med försumbar risk för scrapie.
  - Kravet på hälsointyg gäller inom EU och vid import från tredjeland.

dessutom:

- Avkommor från djur med BSE får inte säljas.
- ”Det är förbjudet att avyttra den senast födda avkomman till nötkreatur av honkön smittade med TSE eller får och getter med ett bekräftat fall av BSE som födde under den tvåårsperiod som föregick eller under den period som följde efter det att de första kliniska tecknen på sjukdomen uppträdde. ”

(kap B, bilaga 8)

Alltså ... tvärvillkor SMR 9 gäller:

- Förbud mot **utfodring** med animaliskt protein
- **Anmälan** av misstankar
- **Åtgärder** mot TSE-sjukdomar
- **Handel** med levande djur och genetiskt material